

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่อยู่ด้วยกันก่อนสมรส โดยทำการศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติในมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทยที่อยู่ด้วยกันกับคู่ก่อนสมรส โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การตรวจคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้ประชากร คือนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรีภาคปกติในมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทยที่อยู่ด้วยกันกับคู่ฉันสามีภรรยาเนื่องด้วยนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐมีกฎระเบียบข้อบังคับที่มาก รวมทั้งปัจจัยด้านเศรษฐกิจของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐมีความใกล้เคียงกันในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจ ผู้วิจัยจึงศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทยภาคปกติที่อยู่ด้วยกันกับคู่ฉันสามีภรรยา

กลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดขนาดตัวอย่าง

เนื่องจากจำนวนประชากรที่มีคุณลักษณะที่ต้องการศึกษามีจำนวนมากและไม่สามารถกำหนดจำนวนประชากรที่แน่นอนได้ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ด้วยวิธีการเปิดตารางสำเร็จ โดยผู้วิจัยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และกำหนดความผิดพลาดว่าจะยอมให้เกิดขึ้นได้ไม่เกินร้อยละ 5 แต่เนื่องด้วยกลุ่มประชากรที่ผู้วิจัยศึกษานั้นเป็นกลุ่มที่ยังไม่เปิดเผยและยังไม่เป็นที่ยอมรับกันมากนักในสังคมไทย ผู้วิจัยไม่สามารถสำรวจจำนวนประชากรที่แน่นอนได้ ผู้วิจัยจึงกำหนดจำนวนประชากรในการวิจัยครั้งนี้ให้มีจำนวนประชากรที่อินฟินิตี้ (∞)

เมื่อเทียบกับตารางสำเร็จรูป Taro Yamane (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538, หน้า 29) จะได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากจำนวนประชากรที่ต้องการศึกษามีคุณลักษณะเฉพาะ ซึ่งผู้วิจัยจะเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ต้องผ่านบุคคลหลักที่เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่ม 2 ขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจเบื้องต้นเพื่อให้ได้รายชื่อบุคคลหลักที่สามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ ซึ่งเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐทั่วประเทศ จำนวน 70 คน โดยบุคคลหลักนี้อาจจะเป็นนักศึกษาที่อยู่ด้วยกันกับคู่ก่อนสมรสหรือไม่ก็ได้ จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับรายชื่อให้เหลือ 40 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 57 (การใช้สัดส่วนร้อยละ 57 เนื่องจากบุคคลหลักที่สามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้มีความสามารถในการเก็บข้อมูลได้ประมาณคนละ 10 ชุด ดังนั้นเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จึงใช้บุคคลหลักจำนวน 40 คน)

2.2 เมื่อได้บุคคลหลักในการส่งต่อแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นการสุ่มตัวอย่างเจาะจงเฉพาะตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ผู้วิจัยต้องการซึ่งสามารถเป็นตัวแทนประชากรได้ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างต้องมีคุณสมบัติดังนี้คือต้องเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีภาคปกติในมหาวิทยาลัยของรัฐที่อยู่ด้วยกันกับคู่ก่อนสมรสหรืออยู่ด้วยกันกับคู่โดยไม่มี การสมรส ซึ่งผู้วิจัยหรือบุคคลหลักสามารถเข้าถึงได้และมีความยินดีในการให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง และได้นำมาจากผู้อื่นที่ได้สร้างไว้แล้วประกอบด้วยกันมีทั้งหมด 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล, แบบสอบถามลักษณะความคล้ายคลึง, แบบสอบถามสถานะทางเศรษฐกิจ, แบบสอบถามความสมานฉันท์ในบทบาท, แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ผลการเรียน ระยะเวลาที่อยู่ด้วยกัน ลักษณะการอยู่ด้วยกันกับคู่ก่อนสมรส ลักษณะที่พักอาศัย

วิธีการคุมกำเนิด ของวัยรุ่นที่อยู่ด้วยกันก่อนสมรส และการตัดสินใจในการจัดการเมื่อเกิดการตั้งครรภ์ในขณะที่ยังศึกษาในระดับปริญญาตรี

2. แบบสอบถามลักษณะความคล้ายคลึงกันของนักศึกษาที่อยู่ด้วยกันก่อนสมรสจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัวของบิดามารดา ภูมิลำเนา

3. แบบสอบถามสถานะทางเศรษฐกิจของนักศึกษาที่อยู่ด้วยกันกับคู่ก่อนสมรสจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ แหล่งที่มาของรายได้ สถานภาพทางเศรษฐกิจ ลักษณะการใช้จ่าย ความเพียงพอในการใช้จ่าย

4. แบบสอบถามความสมานฉันท์ในบทบาท จำนวน 6 ข้อ โดยพัฒนามาจากแบบสอบถามความสมานฉันท์ทางบทบาทของรุจยา ชัชวาลยางกูต (2541) ได้แก่ บทบาทในการรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายขณะที่อยู่ด้วยกัน บทบาทในการดูแลเรื่องอาหารการกิน บทบาทการดูแลเรื่องเสื้อผ้า บทบาทการดูแลเมื่อเจ็บป่วย บทบาทการแบ่งภาระหน้าที่งานบ้าน ความรู้สึกต่อบทบาทการแบ่งภาระหน้าที่งานบ้าน

5. แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ การรับรู้ในการอยู่ด้วยกันกับคู่ในปัจจุบันของบิดามารดา และกลุ่มเพื่อน การสนับสนุนทางอารมณ์เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับคู่ เมื่อมีปัญหาทางการเงิน การดูแลเมื่อเจ็บป่วย การเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อน
เกณฑ์การประเมิน โดยการกำหนดค่าของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. อายุ กำหนดค่าตามกลุ่มของความเหมือนหรือแตกต่างกันด้านอายุของนักศึกษา กับคู่ที่อยู่ด้วยกันก่อนสมรส ได้แก่ ผู้ที่มีอายุเท่ากัน หรือมากกว่ากันไม่เกิน 9 ปี ถือว่ามีความคล้ายคลึงกัน

2. ศาสนา กำหนดค่าตามกลุ่มของความเหมือนหรือต่างกัน โดยนักศึกษากับคู่ที่นับถือศาสนาเดียวกันถือว่ามีความคล้ายคลึงกัน ถ้านับถือศาสนาไม่เหมือนกันถือว่าแตกต่างกัน

3. ระดับการศึกษา กำหนดค่าตามกลุ่มของความเหมือนหรือต่างกัน โดยนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีแต่คู่ของนักศึกษาอาจจะมีการศึกษาในระดับอื่นถือว่ามีความแตกต่างกัน ได้แก่ กำลังศึกษาอยู่ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี กำลังศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และ จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

4. สถานภาพครอบครัวของบิดามารดา กำหนดค่าตามกลุ่มของความเหมือนหรือต่างกัน โดยนักศึกษากับคู่ที่อยู่ด้วยกันก่อนสมรสมีสถานภาพครอบครัวเหมือนกันถือว่ามีความคล้ายคลึงกัน แต่ถ้าสถานภาพครอบครัวไม่เหมือนกันถือว่าแตกต่างกัน ได้แก่ บิดามารดา

1. แบบวัดแบบอย่างความสัมพันธ์ของบิดามารดาตามการรับรู้ของนักศึกษา ผู้วิจัยได้พัฒนามาจากแบบสอบถามแบบวัดความเป็นอยู่ในครอบครัวไทย ชุดแบบวัดเยาวชน ของงามตา วนิทานนท์, ดุษฎี โยเหลา, วิลาศลักษณ์ ชวัลลภ, วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2545) ซึ่งสร้างขึ้นตามกรอบทฤษฎีคุณภาพชีวิตคู่สมรสของเลวิส และสเปนเนียร์ (Lewis & Spanier, 1979, p. 289) และได้พัฒนาใช้กับครอบครัวไทย ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 10 ข้อ โดยแบ่งเป็นคำถามเชิงลบ 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 4, 10 คำถามเชิงบวก 7 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9 โดยในข้อคำถามมีความหมายในการให้คะแนนดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เสมอ ๆ	5 คะแนน	1 คะแนน
เป็นส่วนใหญ่	4 คะแนน	2 คะแนน
บางครั้ง	3 คะแนน	3 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	2 คะแนน	4 คะแนน
ไม่เคยเลย	1 คะแนน	5 คะแนน

เกณฑ์การประเมินในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย แปลความหมายดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เสมอ ๆ	4.50-5.00	1.00-1.49
เป็นส่วนใหญ่	3.50-4.49	1.50-2.49
บางครั้ง	2.50-3.49	2.50-3.49
นาน ๆ ครั้ง	1.50-2.49	3.50-4.49
ไม่เคยเลย	1.00-1.49	4.50-5.00

2. แบบวัดค่านิยมเกี่ยวกับการสมรส ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการสมรสของ ของนิตยา รุ่งสกลิต (2544) ซึ่งได้แก่ ความคาดหวังในการสมรส ลักษณะในการเลือกคู่ และค่านิยมในการอยู่ก่อนสมรส แบบสอบถามในชุดนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม 12 ข้อ โดยแบ่งเป็นคำถามเชิงลบ 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 9 คำถามเชิงบวก 5 ข้อ ได้แก่ข้อ 3, 8, 10, 11, 12 โดยในข้อคำถามมีความหมายในการให้คะแนนดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วย	4 คะแนน	2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	3 คะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน	4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน	5 คะแนน

เกณฑ์การประเมินในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย แปลความหมายดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4.50-5.00	1.00-1.49
เห็นด้วย	3.50-4.49	1.50-2.49
ไม่แน่ใจ	2.50-3.49	2.50-3.49
ไม่เห็นด้วย	1.50-2.49	3.50-4.49
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1.00-1.49	4.50-5.00

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวัดคุณภาพชีวิตคู่ แบ่งได้ออกเป็นสองส่วนคือ แบบสอบถามวัดการปรับตัวของคู่ที่อยู่ด้วยกัน และแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพระหว่างคู่ที่อยู่ด้วยกันก่อนสมรสของนักศึกษาที่อยู่ด้วยกันกับคู่ก่อนสมรสซึ่ง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามของ งามตา วณิชทานนท์, ดุษฎี โยเหลา, วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี, วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2545) ที่พัฒนามาจากแบบวัดการปรับตัวระหว่างคู่ (Dyadic Adjustment Scales, DAS) และแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างคู่ ที่พัฒนามาจากแบบวัดคุณภาพชีวิตสมรสของ สเปนเนียร์ (Spanier, 1976)

1. แบบวัดการปรับตัวระหว่างคู่สมรส ประกอบด้วย ความสอดคล้องใน และบทบาทด้านความพึงพอใจในด้านเพศสัมพันธ์ ด้านการแสดงความรักความอบอุ่นต่อกัน เป็นแบบประเมินการปรับตัวระหว่างคู่ที่อยู่ด้วยกัน ประกอบด้วย ข้อคำถาม 34 ข้อ โดยแบ่งเป็นคำถามเชิงลบ 9 ข้อ คำถามเชิงบวก 25 ข้อ โดยในข้อคำถามมีความหมายในการให้คะแนนดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เสมอ ๆ	5 คะแนน	0 คะแนน
เป็นส่วนใหญ่	4 คะแนน	1 คะแนน
บ่อยครั้ง	3 คะแนน	2 คะแนน
บางครั้ง	2 คะแนน	3 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	1 คะแนน	4 คะแนน
ไม่จริงเลย	0 คะแนน	5 คะแนน

(ไม่สอดคล้องกันเลย)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแบ่งช่วงระดับเรื่องการปรับตัวระหว่างคู่ความสัมพันธ์ระหว่างคู่และภาพรวมคุณภาพชีวิตคู่โดยใช้แนวทางของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538) ด้วยสูตร $\bar{X} \pm 0.5 SD$

ในการวิจัยครั้งนี้มีพิสัยของค่าคะแนนการปรับตัวระหว่างคู่อยู่ระหว่าง 0 - 170 คะแนน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 112.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 20.10 ในการกำหนดเกณฑ์การประเมินในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบอ้างอิงกลุ่มโดยใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป็นจุดกึ่งกลางของการแบ่งและนำค่าการกระจายของข้อมูลมาเป็นตัวกำหนดความกว้างของช่วงในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งคุณภาพชีวิตคู่ด้านการปรับตัวระหว่างคู่เป็น 3 ระดับ โดยใช้ ได้เกณฑ์ในการแบ่งช่วงดังนี้

คุณภาพชีวิตคู่ด้านการปรับตัวระหว่างคู่

กลุ่ม	ช่วงคะแนน
การปรับตัวระหว่างคู่ระดับต่ำ	คะแนนต่ำกว่า 102.58 คะแนน
การปรับตัวระหว่างคู่ระดับปานกลาง	ช่วงคะแนน 102.58 - 122.68 คะแนน
การปรับตัวระหว่างคู่ในระดับสูง	คะแนนสูงกว่า 122.68 คะแนน

2. แบบสอบถามคุณภาพชีวิตคู่ที่เกี่ยวกับสัมพันธ์ภาพระหว่างคู่ของวัยรุ่นที่อยู่ด้วยกันก่อนสมรส ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาใหม่จากแบบวัดความสัมพันธ์ระหว่างคู่ โดยพัฒนามาจากแบบสอบถามการวิเคราะห์ดัชนีเชิงเหตุและผลของคุณภาพชีวิตสมรสในครอบครัวไทย ของงามตา วณิชทานนท์, คุณฉวี โยเหลา, วิลาศลักษณ์-ชววัลลภ, วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2545) ประกอบด้วยข้อคำถาม 15 ข้อ โดยแบ่งเป็น คำถามเชิงลบ 7 ข้อ คำถามเชิงบวก 8 ข้อ โดยในข้อคำถามมีความหมายในการให้คะแนนดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
จริงที่สุด	5 คะแนน	0 คะแนน
จริง	4 คะแนน	1 คะแนน
ค่อนข้างจริง	3 คะแนน	2 คะแนน
ค่อนข้างไม่จริง	2 คะแนน	3 คะแนน
ไม่จริง	1 คะแนน	4 คะแนน
ไม่จริงเลย	0 คะแนน	5 คะแนน

ในการวิจัยครั้งนี้มีพิสัยของค่าคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างคู่ที่อยู่ระหว่าง 0 - 75 คะแนน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 52.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.52 ในการกำหนดเกณฑ์การประเมินในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบอ้างอิงกลุ่มโดยใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป็นจุดกึ่งกลางของการแบ่งและนำค่าการกระจายของข้อมูลมาเป็นตัวกำหนดความกว้างของช่วงในครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งคุณภาพชีวิตคู่ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคู่เป็น 3 ระดับ โดยแบ่งช่วงดังนี้

คุณภาพชีวิตคู่ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคู่

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	คะแนน
ความสัมพันธ์ระหว่างคู่ระดับต่ำ	คะแนนต่ำกว่า 46.47	คะแนน
ความสัมพันธ์ระหว่างคู่ระดับปานกลาง	ช่วงคะแนน 46.47 - 57.99	คะแนน
ความสัมพันธ์ระหว่างคู่ในระดับสูง	คะแนนสูงกว่า 57.99	คะแนน

ในการวิจัยครั้งนี้มีพิสัยของค่าคะแนนคุณภาพชีวิตคู่อยู่ระหว่าง 0 - 245 คะแนน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 165 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 29.70 ในการกำหนดเกณฑ์การประเมินในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบอ้างอิงกลุ่มโดยใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป็นจุดกึ่งกลางของการแบ่ง และนำค่าการกระจายของข้อมูลมาเป็นตัวกำหนดความกว้างของช่วงในครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งคุณภาพชีวิตคู่เป็น 3 ระดับ โดยแบ่งช่วงดังนี้

คุณภาพชีวิตในภาพรวม

กลุ่ม	ช่วงคะแนน	คะแนน
คุณภาพชีวิตคู่ระดับต่ำ	คะแนนต่ำกว่า 150.14	คะแนน
คุณภาพชีวิตคู่ระดับปานกลาง	ช่วงคะแนน 150.14 - 179.84	คะแนน
คุณภาพชีวิตคู่ในระดับสูง	คะแนนสูงกว่า 179.84	คะแนน

การตรวจคุณภาพเครื่องมือ

ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล, แบบสอบถามวัดลักษณะความคล้ายคลึง, แบบสอบถามวัดสถานะทางเศรษฐกิจ, แบบสอบถามวัดความสามัคคีในบทบาท, แบบสอบถามวัดการสนับสนุนทางสังคม และแบบสอบถามที่พัฒนามาจากของเดิมเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างได้แก่แบบสอบถามอย่างความสัมพันธ์ของบิดามารดาและแบบวัดค่าเกี่ยวกับการสมรส โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1. รศ.ดร. รุจา ภูไพบูลย์ รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
2. รศ. พูนสุข ช่วยทอง รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาอนามัยครอบครัว คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
3. ผศ.ดร. ระพีพันธ์ ฉายวิมล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
4. ผศ.ดร. สมคิด บุญเรือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษามหาวิทยาลัยบูรพา
5. ผศ. งามตา วนิทานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา การใช้ภาษา ความครอบคลุมของเนื้อหา พร้อมคำแนะนำ แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามเรื่องแบบอย่างความสัมพันธ์ของบิดามารดา คำนิยมเกี่ยวกับการสมรส คุณภาพชีวิตคู่ได้แก่การปรับตัวระหว่างคู่และความสัมพันธ์ระหว่างคู่ ที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายประชากร โดยนำไปใช้ในกลุ่มนักศึกษาที่อยู่ด้วยกันกับคู่ก่อนสมรสระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเอกชนจำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาหาคุณภาพของแบบสอบถามที่เป็นลักษณะการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่าด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbrach Method) แต่เนื่องด้วยในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ลักษณะกลุ่มประชากรที่ศึกษาเป็นกลุ่มเฉพาะคือกลุ่มนักศึกษาที่อยู่ด้วยกันกับคู่ก่อนสมรสซึ่งเมื่อทำการเก็บข้อมูลแล้วพบว่า แบบวัดค่านิยมเกี่ยวกับการสมรสได้ค่าความเชื่อมั่นที่สัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .48 ($N = 400$) ซึ่งเป็นค่าที่ค่อนข้างต่ำแต่เนื่องด้วยแบบสอบถามที่ใช้มีความตรงในเนื้อหาในด้านค่านิยมเกี่ยวกับการสมรส เดิมจากการที่

นิตยา รุ่งสถิต (2544) ใช้ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .84 ($N = 290$) ผู้วิจัยจึงยังใช้แบบสอบถามชุดนี้อยู่ โดยได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามแต่ละชุดดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

แบบสอบถาม	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
	กลุ่มตัวอย่างจริงใช้แบบสอบถาม ($N = 400$)
แบบอย่างอย่างความสัมพันธ์ของบิดามารดา	.83
ค่านิยมเกี่ยวกับการสมรส	.48
คุณภาพชีวิตคู่ของนักศึกษาที่อยู่ด้วยกันก่อนสมรส	.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้บุคคลหลักในการส่งต่อแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ โดยมีบุคคลหลักช่วยในการส่งต่อแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแบบที่ผู้ตอบสามารถตอบแบบสอบถามด้วยตัวเอง (Self Administered Questionnaires) โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เสนอต่อมหาวิทยาลัยของรัฐทั่วประเทศที่ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ (การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นเรื่องที่มีผลต่อการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยนี้จึงไม่ระบุชื่อสถาบันการศึกษาที่เก็บข้อมูล)
2. การเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการสำรวจบุคคลหลักที่สามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ในการส่งต่อแบบสอบถาม เบื้องต้นสำรวจได้จำนวน 70 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายให้ได้บุคคลหลักจำนวน 40 คน เนื่องจากการทดลองเก็บข้อมูลเบื้องต้นพบว่าบุคคลหลัก 1 คน สามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ประมาณ 10 คน
3. เมื่อได้บุคคลหลักที่สามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ตามจำนวนที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงกับบุคคลหลักด้วยตัวเองในเรื่องดังต่อไปนี้

3.1 คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการว่าต้องเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีภาคปกติในมหาวิทยาลัยของรัฐภาคปกติที่อยู่ด้วยกันกับคู่ก่อนสมรส โดยเป็นนักศึกษาหญิงหรือนักศึกษาชายก็ได้และคู่ของนักศึกษาไม่จำเป็นต้องเป็นนักศึกษาด้วยกัน

3.2 ผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงข้อคำถามและวิธีเก็บข้อมูลให้กับบุคคลหลักด้วยตนเอง เพื่อบุคคลหลักสามารถอธิบายวิธีการทำแบบสอบถามและสามารถตอบข้อข้องใจของผู้ตอบแบบสอบถามได้ แต่ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อคำถามที่บุคคลหลักไม่สามารถตอบได้ผู้วิจัยได้ให้เบอร์โทรศัพท์ในการติดต่อเพื่อผู้วิจัยจะได้พูดคุยกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยตรงได้

3.3 ผู้วิจัยชี้แจงกับบุคคลหลักในการขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างเรื่องวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลว่าผู้วิจัยจะไม่เปิดเผยแหล่งข้อมูลที่ได้เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามกำลังศึกษาอยู่ จากนั้นจึงแจกแบบสอบถามซึ่งใส่อยู่ในซองเอกสารสีน้ำตาลให้กับกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนตอบ และมีการเซ็นยินยอมในการที่จะให้ข้อมูลเพื่อเป็นการยืนยันสิทธิของผู้ให้ข้อมูลการวิจัย (โดยใช้ชื่อจริงหรือนามสมมติก็ได้)

3.4 ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบแบบสอบถามได้ด้วยตนเองแล้วส่งกลับคืนบุคคลหลักในการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างและรับแบบสอบถามกลับมาให้ผู้วิจัย ผู้วิจัยจะมีซองเอกสารให้กับผู้ตอบแบบสอบถามนำแบบสอบถามใส่ซองปิดผนึกก่อนส่งกลับคืนมายังบุคคลหลัก และส่งต่อมายังส่งคืนผู้วิจัย เพื่อความสะดวกใจในการทำแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง

4. เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่ใส่ซองปิดผนึกเรียบร้อยแล้วกลับจากบุคคลหลัก ผู้วิจัยจะนำซองแบบสอบถามปิดผนึกมารวบรวมกันแล้วจึงทำการจัดเรียงข้อมูล เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมั่นใจว่าผู้วิจัยไม่ทราบว่าจะของไหนเป็นของใคร เนื่องจากข้อมูลที่ได้นั้นเป็นเรื่องที่ไวต่อความรู้สึกของผู้ตอบแบบสอบถาม

5. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 25 มีนาคม 2546 ถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2546

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ทำการลงรหัส ป้อนข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังต่อไปนี้

1. การใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

บรรยายลักษณะของข้อมูลของนักศึกษาที่อยู่ด้วยกันกับคู่ก่อนสมรสและคุณภาพชีวิตคู่ของวัยรุ่นที่อยู่ด้วยกันก่อนสมรสโดยใช้ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด

2. การใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)

2.1 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยแต่ละปัจจัยได้แก่ ความคล้ายคลึงกันของกลุ่มสถานะทางเศรษฐกิจ ความสมานฉันท์ทางบทบาท และการสนับสนุนทางสังคม กับระดับคุณภาพชีวิตของผู้ศึกษาที่อยู่ด้วยกันก่อนสมรสซึ่งประกอบด้วย 2 ด้านคือ คุณภาพชีวิตผู้ด้านการปรับตัวระหว่างคู่และคุณภาพชีวิตผู้ด้านความสัมพันธ์ระหว่างคู่ โดยใช้การทดสอบไค-สแควร์ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.1.1 การทดสอบค่า Chi-Square ใช้หาความสัมพันธ์ของปัจจัยกรณีข้อมูลอยู่ในมาตรานามบัญญัติโดยมีเงื่อนไขว่าภายใต้ สมมติฐานเป็นกลาง (Null Hypothesis) ที่เป็นจริงสถิติทดสอบ χ^2 จะมีการแจกแจงโดยประมาณแบบไคสแควร์ที่องศาอิสระ $(r-1)(c-1)$ เมื่อขนาดกลุ่มตัวอย่างมีค่ามากโดยมีข้อกำหนดดังนี้

- $E_{ij} \geq 5$ โดยที่ E_{ij} คือค่าความคาดหวังเชิงทฤษฎี
- สำหรับตารางขนาดใหญ่กว่า 2×2 ค่าต่ำสุดของ $E_{ij} = 5$ ได้ถ้าค่า E_{ij}

น้อยกว่า 5 ไม่เกิน 20% ของจำนวน cell ทั้งหมด

- ขนาดตารางแตกต่างกันมากคือ จำนวน row และจำนวน column มีขนาดแตกต่างกันมาก เช่น 25×2

- มี cell ที่มีค่า $O_{ij} = 0$ หรือมีค่าน้อยๆ หลาย cell ในขณะที่บาง cell มีค่า O_{ij} มากๆ เช่น $O_{ij} = 200$ โดยที่ O_{ij} คือความถี่ที่สังเกตได้

2.1.2 ในกรณีที่มี $E_{ij} \leq 5$ เกิน 20 % ของจำนวน cell ทั้งหมด ผู้วิจัยทำการคำนวณปรับค่าโดยใช้เทคนิค ของ Monte Carlo (MC)

2.2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยกรณีข้อมูลอยู่ในมาตราอันดับภาคชั้นขึ้นไป ซึ่งได้แก่ แบบอย่างจากบิดามารดาและค่านิยมเกี่ยวกับการสมรส ใช้การทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05